

▶ اگرچه در گذشته، ارزشیابی فقط به عنوان وسیله‌ای برای کسب اطلاعات درباره میزان

تحقق اهداف از پیش تعیین شده توسط دانش آموزان در نظر گرفته می شد (ارزشیابی از یادگیری)، اما امروزه به موازات تغییر در اهداف آموزشی و تنوع شیوه‌های تربیت و یادگیری، درک از ارزشیابی و جایگاه آن در نظام‌های آموزشی ارتقا یافته است، به گونه‌ای که آن را فرآیندی پویا، فعال و فرآیند محور می دانند که در تمامی مراحل تربیت و

یادگیری جریان دارد و ضمن حفظ کرامت انسانی، کاستی‌های یادگیری را فرصتی برای بهبود و اصلاح نظام آموزشی می داند. در این دیدگاه، ارزشیابی دارای سه کاربرد اساسی در فرآیند تربیت و یادگیری است:

۱- وسیله‌ای برای مطلع شدن از میزان محتوای یاد گرفته شده و تعیین خلأهای موجود بین اهداف یادگیری قصد شده و اهداف یادگیری کسب شده (ارزشیابی از یادگیری)؛

۲- ابزاری برای مطلع شدن یادگیرنده از چگونگی توسعه یادگیری‌های بعدی اش (ارزشیابی برای یادگیری)؛

۳- بخشی از فرآیند یادگیری و ابزاری برای تقویت راهبردهای خود -راهبری در یادگیری، مهارت‌های خود -تنظیمی و خود -مدیریتی (ارزشیابی به مثابه یادگیری).

در این برنامه درسی با توجه به تغییر رویکرد و جایگاه ارزشیابی، ارزشیابی دیگر تنها متکی بر یک روش (آزمون کتبی) که فقط قابلیت سنجش بخش کوچکی از سطوح یادگیری افراد را دارد، نیست بلکه متناسب با اهداف مختلف یادگیری و رویکردهای مختلف آموزشی اعم از مسئله محور بودن، فرآیند محور بودن، فعالیت محور بودن یا خلاقیت محور بودن، در ارزشیابی نیز از شیوه‌های مختلف در اجرا استفاده می شود. این شیوه‌های اجرایی که می تواند شامل انواع ابزارهای سنجش و ارزشیابی ها همانند ژورنال نویسی، ارزشیابی های چندگانه، آزمون‌های باز پاسخ، پوشه تحصیلی یا پوشه کار، ارزشیابی عملکردی بر اساس رویکردها و شاخص‌های عملکردی، خودارزشیابی و ارزشیابی هم‌گروهان، مصاحبه یا ارزشیابی شفاهی، ارزشیابی کتبی باشد، ضمن حفظ هماهنگی با رویکرد آموزشی، توانایی سنجش سطوح مختلف یادگیری افراد را دارد و خود موجب ارتقا سطوح مختلف یادگیری فراگیران می شود. انتخاب انواع روش‌های ارزشیابی بر این اساس صورت گیرد که شیوه یا شیوه‌های ارزشیابی بتوانند به طور مؤثری هدف‌های آموزشی را ارزشیابی کنند و فراتر از آن در جهت برنامه حرکت کنند. در ضمن مهارت‌هایی چون مهارت برقراری ارتباط یا کار در گروه را نیز تقویت کرده و پرورش دهند. برای انتخاب روش‌های ارزشیابی باید هم به ارزشیابی آموخته‌ها و هم اهداف برنامه و کیفیت پایان کار دانش آموزان توجه شود.

ارزشیابی مناسب، منعکس کننده ریاضیاتی است که همه دانش آموزان برای دانستن و انجام دادن به آن نیاز دارند و یادگیری ریاضیات را افزایش می دهد، موجب برقراری عدالت آموزشی می شود و ضمن فرآیندی باز و پیوسته بودن؛ دارای ارتباط منطقی نیز است، موجب ارتقای اعتبار استنتاج های مربوط به یادگیری ریاضیات می شود. یکی دیگر از ویژگی های ارزشیابی مناسب، حضور مستمر آن در تمامی مراحل فرآیند یاددهی - یادگیری از آغاز تا پایان است؛ به همین دلیل، از انواع مختلف ارزشیابی از لحاظ زمان اجرا شامل ۱- ارزشیابی تشخیصی و آغازین، ۲- ارزشیابی تکوینی، ۳- ارزشیابی تراکمی (پایانی) بایستی در فرآیند آموزش استفاده شود. بر اساس این نوع ارزشیابی است که می توان از آن به عنوان ابزاری مناسب برای تصمیم گیری های آموزشی استفاده کرد. بر اساس مطالب بیان شده می توان مهم ترین ویژگی های ارزشیابی مناسب را شامل موارد زیر دانست:

۱- علاوه بر نتایج یادگیری بر فرآیندهای یادگیری نیز توجه دارد؛

۲- جریان مستمر در فرآیند آموزش است؛

۳- عاملیت ارزشیابی هم با معلم و هم دانش آموز است و دانش آموز در آن نقشی فعال و آگاهانه دارد.

۴- با جمع آوری شواهد چندگانه از منابع اطلاعاتی متنوع، تصویری همه جانبه از تمامی سطوح یادگیری و توانایی های دانش آموزان ارائه می کند؛

۵- به جای مقایسه فرد با دیگران تا حد امکان سعی دارد فرد را با خودش مقایسه کند؛

۶- به جای تأکید و تمرکز صرف بر ضعف ها، کاستی ها و ناتوانی های دانش آموزان، بر نقاط مثبت و توانایی های دانش آموزان نیز تمرکز دارد؛

۷- تفکر و اگر او بعد اجتماعی ریاضی همانند تلاش های گروهی، مهارت های پیچیده ی تفکر و برقراری ارتباط را مورد ارزیابی قرار می دهد؛

۸- با تأکید بر تکالیف ارزشیابی اصیل، سودمندی تفکر ریاضی را برجسته می کند و شکاف میان ریاضیات واقعی و ریاضیات مدرسه ای را پر می کند؛

۹- قابلیت تغییر را دارد و بارشدها، قابل بهبود است؛

۱۰- از انواع شیوه های ارزشیابی در آن بر اساس نتایج یادگیری و شیوه های آموزش استفاده می شود؛

۱۱- همه افراد مؤثر در امر آموزش در آن مشارکت دارند و نتایج آن، تمامی ذینفعان (فراگیر، معلم، خانواده و سایر دست اندرکاران) را بهره مند می سازد؛